

Verantwoordelijk team
Interne Dienstverlening

Zaaknummer
2025-017940

Datum
27 augustus 2026

Portefeuillehouder
E.L. (Eveline) Vink

Raad d.d.
30-09-2026

Onderwerp
Perspectiefnota 2026-2030

Beslispunten

1. Richtinggevend vaststellen van de Perspectiefnota 2026-2030;
2. Instemmen met de voorgestelde formatieuitbreiding van de griffie.

Samenvatting

De Perspectiefnota 2026-2030 vormt het beleidsmatige en financiële kader voor de Begroting 2027. Het college vraagt de raad de nota richtinggevend vast te stellen en in te stemmen met een uitbreiding van de griffieformatie. De nota is opgesteld aan het begin van een nieuwe raadsperiode en beschrijft zowel externe ontwikkelingen als de uitwerking van het coalitieakkoord 2026 'Met lef en vertrouwen'.

Het college kiest voor een terughoudende koers waarbij een zelfstandig georganiseerd Renkum centraal staat. In afwachting van het traject 'Renkum zelfstandig georganiseerd' worden geen ingrijpende nieuwe beleidskeuzes gemaakt die extra investeringen vragen. Financiële stabiliteit staat daarbij voorop. Uitgangspunten zijn onder meer een structureel sluitende begroting, gezonde reserves, dekking van structurele lasten met structurele middelen en een beperkte stijging van de OZB tot maximaal de inflatie.

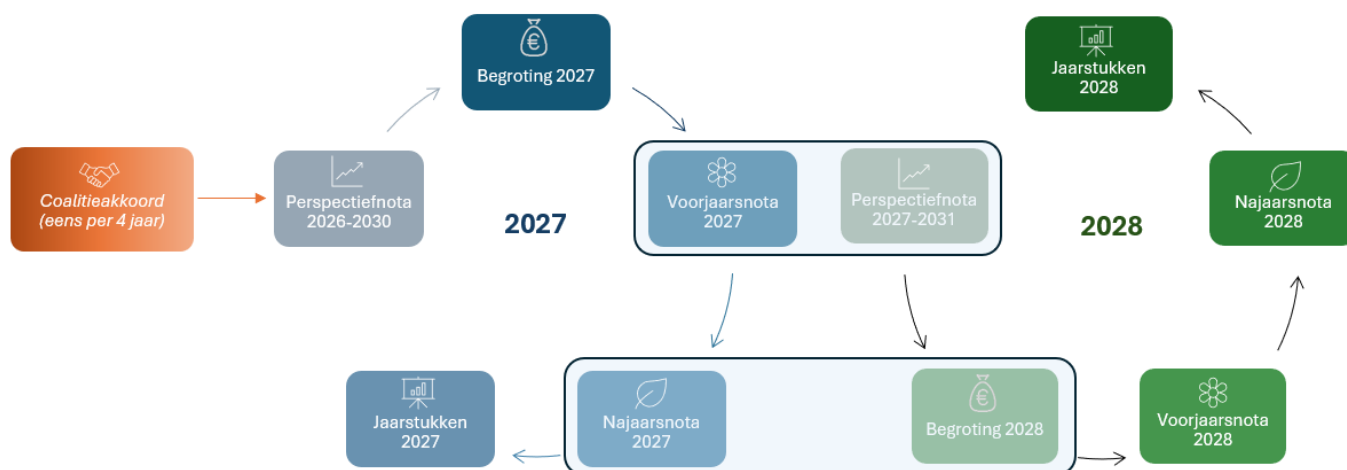
Aanleiding

Op grond van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie ('Financiële verordening') biedt het college een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

Inhoud

In de perspectiefnota vragen wij de raad het *beleidsmatige kader* voor de meerjarenbegroting vast te stellen. In verband met de gemeenteraadsverkiezingen is dit een bijzondere perspectiefnota. We brengen de *externe ontwikkelingen* in kaart die om een keuze vragen en daarnaast brengen we in beeld wat de effecten zijn van het *coalitieakkoord*.

In het volgende plaatje is te zien hoe de begrotingscyclus eruitziet.

2027 Perspectiefnota 2026-2030 (raad sept. 2026) → Begroting 2027 → Voorjaarsnota 2027 (raad juni) + Najaarsnota 2027 (raad okt./ nov.) → Jaarstukken 2027 (raad juni 2028)

Kader

Op grond van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie ('Financiële verordening') biedt het college een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

Argumenten

1. De Perspectiefnota 2026-2030 richtinggevend vaststellen

Kader voor Begroting 2027

In de perspectiefnota vragen wij de raad het beleidsmatige kader voor de meerjarenbegroting vast te stellen. In verband met de gemeenteraadsverkiezingen is dit een bijzondere perspectiefnota. We brengen de *externe ontwikkelingen* in kaart die om een keuze vragen en daarnaast brengen we in beeld wat de effecten zijn van het *coalitieakkoord*.

Externe ontwikkelingen en uitwerking van het coalitieakkoord

De wereld staat niet stil, continu zijn er ontwikkelingen die op ons afkomen. Het is een gegeven dat we ons altijd zullen moeten bewegen in een veranderende omgeving, of het nu gaat om nieuwe landelijke wetgeving of ontwikkelingen vanuit onze 'Renkumse' omgeving.

We hebben deze ontwikkelingen in kaart gebracht, met daarbij in het achterhoofd dat we dit jaar en volgend jaar een proces doorlopen om duurzaam zelfstandig te kunnen blijven.

Onderwerp

Perspectiefnota 2026-2030

Datum

27 augustus 2026

Zaaknummer

2025-017940

Pagina

2 van 6

In het coalitieakkoord 2026 'Met lef en vertrouwen' is het *beleidskader* geformuleerd voor deze raadsperiode. Dit coalitieakkoord is een akkoord op hoofdlijnen. Het schetst de koers en prioriteiten voor de komende bestuursperiode. In deze perspectiefnota zijn deze voornemens verder geconcretiseerd. Het gaat dan om die plannen en ambities waarbij het college voor de periode 2026-2030 een andere koers voorstelt, of waar het nodig is om extra middelen beschikbaar te stellen. Er gaat veel goed en op veel onderwerpen heeft de raad recent de kaders gesteld. Op een aantal punten willen we de koers en daadkracht nog scherper stellen.

Renkum zelfstandig georganiseerd

Uitgangspunt is een zelfstandig georganiseerd Renkum. In afwachting van de besluitvorming binnen Renkum zelfstandig georganiseerd, willen we nu geen ingrijpende keuzes maken die vragen om investeringen op het ene beleidsterrein en herprioritering op een ander gebied. Dat kan ook, omdat de raad bij de (voorbereidingen op de) Begroting 2025 ingrijpende keuzes heeft gemaakt. Waarmee een financieel stabiele basis is gelegd. Maar dit vraagt nu wel om een 'pas op de plaats' ten aanzien van een aantal ontwikkelingen die we wel signaleren.

Binnen het traject Renkum zelfstandig georganiseerd brengen we in beeld wat de voorwaarden zijn om duurzaam zelfstandig te kunnen blijven. Dit betekent dat we beslissingen gaan nemen ten aanzien van ambities en taken, inrichting van de organisatie, partnerschap en financieel beleid. Met als doel om consistent over voldoende bestuurskracht te gaan beschikken.

In afwachting van de besluiten die worden gemaakt binnen Renkum zelfstandig georganiseerd, stellen we de beleidsmatige keuzes over een aantal onderwerpen uit tot een later moment. Dit betekent dat dit beleid alleen kan worden uitgevoerd, voor zover dat kan binnen de bestaande beschikbare middelen. Er is geen ruimte voor aanpassing van het beleid waar dit extra kosten met zich meebrengt. Voor ontwikkelingen als gevolg van nieuwe wetgeving, betekent dit dat we de wettelijke taken uitvoeren binnen de budgetten die door het Rijk beschikbaar zijn of worden gesteld.

Sluitende begroting

We willen gezond onze zelfstandige toekomst ingaan. Daarvoor zijn een aantal financiële uitgangspunten geformuleerd. Dit betekent, onder andere, dat we financieel vertalen wat daarvoor nodig is. Zo gebruiken we voor incidentele doelen incidentele middelen en worden nieuwe plannen met structurele lasten gedekt met structurele middelen. Soms betekent dat, dat bestaande budgetten anders worden ingezet of dat andere structurele activiteiten stoppen. Dit vindt u terug in een aantal dekkingsvoorstellen die zijn opgenomen binnen de programma's

Programma-indeling

In de Financiële verordening (Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Renkum 2025) is vastgelegd dat de raad bij de start van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die periode vaststelt. Bij de vaststelling van deze verordening is besloten dat we vanaf de Begroting 2027 gaan werken met programma's in plaats van producten. De belangrijkste reden hiervoor is dat we meer focus willen aanbrengen en sterker willen sturen op hoofdlijnen. De nieuwe programma-indeling is door de raad in mei 2026 vastgesteld. Deze nieuwe indeling is gehanteerd in de perspectiefnota.

Onderwerp

Perspectiefnota 2026-2030

Datum

27 augustus 2026

Zaaknummer

2025-017940

Pagina

3 van 6

Wat willen we bereiken?

De nieuwe programma-indeling heeft er ook toe geleid dat er nieuwe doelen per programma zijn geformuleerd. Deze zullen de komende vier jaar worden toegepast in de planning & controlcyclus. In afstemming met de auditcommissie zullen we de komende jaren kijken welke verbeteringen we kunnen doorvoeren binnen de planning & controlcyclus, zodat u als raad nog beter kunt sturen op basis van deze documenten.

2. Instemmen met de voorgestelde uitbreiding formatie griffie

In programma 9 Samen werken wordt voorgesteld om de formatie van de griffie uit te breiden. De raad gaat over deze extra formatievraag. Daarom leggen wij dit als afzonderlijk beslispunt, en zonder inhoudelijk advies, aan de raad voor.

Alternatieven

Wanneer de raad besluit deze perspectiefnota niet richtinggevend vast te stellen, dan wordt het besluit over het te voeren beleid uitgesteld tot de jaarlijkse begrotingsbehandeling.

Aanpak/Uitvoering

De perspectiefnota vormt de input van de beleids- en de begrotingscycli die we doorlopen. Op basis van de ambities die in de perspectiefnota zijn verwoord, wordt beleid ontwikkeld, geïmplementeerd en geëvalueerd.

Jaarlijks worden de voornemens voor dat jaar nader uitgewerkt in de begroting. Aan de hand van de kaders/ de richtinggevende uitspraken van de raad vormt deze perspectiefnota de basis voor het opstellen van de Begroting 2027.

Over de voortgang wordt de raad geïnformeerd middels de tussentijdse rapportages in de voor- en najaarsnota en in de jaarstukken.

Participatie

Participatie wordt vroeg, passend en met heldere verwachtingen georganiseerd. Inwoners en organisaties worden betrokken op momenten en onderwerpen waar zij daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen. Na participatie volgt besluitvorming, waarbij keuzes zorgvuldig worden toegelicht. Ook wanneer een besluit niet tegemoetkomt aan individuele wensen, wordt dit gemotiveerd en uitlegbaar gemaakt. Daarbij worden uiteenlopende belangen afgewogen met het oog op het algemeen belang.

Communicatie

In het coalitieakkoord is opgenomen dat we sterk hechten aan het beschermen van democratische waarden en het versterken van vertrouwen tussen inwoners en bestuur. In een tijd waarin desinformatie en onvolledige informatie een steeds grotere rol spelen, zien wij het als een plicht van het gemeentebestuur om inwoners continu, correct en transparant te informeren over ontwikkelingen, keuzes en dilemma's binnen de gemeente. Heldere participatie en tijdige uitleg over besluitvorming dragen bij aan een democratie waarin inwoners zich serieus genomen voelen.

Onderwerp

Perspectiefnota 2026-2030

Datum

27 augustus 2026

Zaaknummer

2025-017940

Pagina

4 van 6

en waarin ruimte is voor verschil van mening, zonder dat het vertrouwen onder druk komt te staan.

Vanuit die verantwoordelijkheid communiceren wij helder en toegankelijk met inwoners. Dat betekent dat wij open en betrouwbaar zijn over ontwikkelingen, keuzes en dilemma's, en uitleggen waarom bepaalde afwegingen worden gemaakt.

Door te investeren in duidelijke en goed vindbare informatie zorgen wij ervoor dat inwoners de koers van de gemeente kunnen volgen en zich betrokken voelen bij wat er in Renkum speelt.

Financiële consequenties

We voeren een zorgvuldig en voorspelbaar financieel beleid. De gemeentelijke begroting blijft structureel in balans en lastenontwikkelingen zijn uitlegbaar en stabiel.

Er gelden een aantal uitgangspunten die leidend zijn in de financiële huishouding:

- De begroting van de gemeente is een vertaling van de visie voor onze gemeente
- Gezond onze zelfstandige toekomst ingaan betekent ook dat we financieel vertalen wat daarvoor nodig is.
- Wij willen het financiële verschil tussen onze begroting (vooraf) en de jaarrekening (achteraf) verkleinen. Hiermee willen we onder andere bezuinigingen voorkomen. We beseffen hierbij dat het Rijk een flink deel van onze inkomsten bepaalt.
- We sturen op een nullijn in onze financiële huishouding. We presenteren aan het eind liever een klein tekort dan een groot overschot.
- De reserves hebben een gezonde omvang.
- De inkomsten uit de OZB groeien in deze raadsperiode niet meer dan de inflatie.
- Voor incidentele doelen gebruiken we incidentele middelen.
- Nieuwe plannen met structurele lasten dekken we met structurele middelen. Soms betekent dat, dat andere structurele activiteiten stoppen.
- Wij verwachten dat in moties en amendementen voor nieuwe plannen direct dekking wordt aangegeven.

Deze uitgangspunten vragen om lef en vertrouwen van organisatie, college en gemeenteraad.

Het financiële beeld voor de meerjarenbegroting dat ontstaat op basis van deze perspectiefnota is als volgt:

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Primitieve begroting	1.007	923	1.077	-86
Voorjaarsnota	-209	-226	-357	-300
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	797	697	719	-386
Meicirculaire gemeentefonds 2026	-56	-83	-270	-233
Totaal incl. Meicirculaire	741	614	449	-619
Perspectiefnota				
Ontwikkelingen	-1.173	-907	-861	-1.207
Dekkingsvoorstellen	564	609	501	501
Totaal perspectiefnota	-609	-299	-360	-706

Onderwerp

Perspectiefnota 2026-2030

Datum

27 augustus 2026

Zaaknummer

2025-017940

Pagina

5 van 6

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Meerjarenbegroting na Perspectiefnota	133	315	90	-1.324

Vooralsnog blijft de financiële positie de komende jaren solide

Bij de Begroting 2026 hebben we de raad reeds op de hoogte gebracht dat met ingang van 2030 de begroting niet meer sluitend is.

Samengevat is dit voor een groot deel het gevolg van de effecten van de vermindering van inkomsten uit het Gemeentefonds (w.o. de incidentele taakstelling 'bij eigen nieuwbouwlocaties gaan voor optimale grondopbrengsten' die maar tot en met 2029 begroot was) en de actualisatie van het Integraal huisvestingsplan (IHP) (waarin o.a. de investering voor de Marlijn/ Mariënborn is toegevoegd).

De provincie kijkt in haar beoordeling van de begroting of de Begroting 2026 structureel sluitend is. Daarvoor wordt het begrotingssaldo gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten. Voor 2027 tot en met 2029 is de begroting structureel sluitend. Met ingang van 2030 is deze niet meer sluitend. Wanneer de financiële situatie op termijn niet verbetert, zijn maatregelen nodig. Om duurzaam zelfstandig te kunnen blijven, sturen we continue op een meerjarig sluitende en financieel gezonde begroting.

Juridische consequenties

Niet van toepassing.

Samenhang met andere beleidsvelden

Niet van toepassing.

Werelddoelen

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Perspectiefnota 2026-2030